

VI KONGRES ISBRA
(MIĘDZYNARODOWEGO TOWARZYSTWA
BIOMEDYCZNYCH BADAŃ NAD ALKOHOLIZMEM)

Kongresy ISBRA odbywają się co dwa lata i są źródłem aktualnych informacji o postępach biomedycznych badań nad uzależnieniem od alkoholu. VI Kongres odbył się w czerwcu 1992 r. w Bristolu w Anglii. W przebiegu Kongresu odbyło się 10 wykładów plenarnych i 17 spotkań sympozjalnych. Oprócz tego przedstawiono wyniki prac na 239 plakatach.

Wiele uwagi poświęcono zagadnieniom neurofarmakologii i udziału neuroreceptorów w działaniu etanolu na organizm i w rozwoju tolerancji oraz uzależnienia. Lepsze zrozumienie tych mechanizmów stwarza możliwości zastosowania środków farmakologicznych w zapobieganiu i leczeniu uzależnienia od alkoholu. Bardziej szczegółowe omówienie tej grupy poruszanych na Kongresie zagadnień będzie przedmiotem oddzielnego artykułu. Zwraca uwagę ogromny postęp wiedzy w dziedzinie biologii molekularnej alkoholizmu. Wiadomo wprawdzie, że uzależnienie od alkoholu nie jest chorobą o podłożu wyłącznie genetycznym i że w jej powstaniu odgrywają znaczną rolę również czynniki środowiskowe. Wiadomo również, że to co stanowi komponentę genetyczną nie jest wynikiem działania jednego lecz wielu genów. Biorąc pod uwagę powyższe fakty poczyniono jednak bardzo duże postępy w poznaniu tych genów, które mogą odgrywać istotną rolę w powstaniu choroby alkoholowej. Należą do nich m.in. geny ADH, ALDH, receptora D2 dopaminy, receptorów GABA, serotoniny i inne.

Oprócz metod biologii molekularnej prowadzi się również w dziedzinie genetyki alkoholizmu badania innymi metodami. Na Kongresie przedstawiono wyniki długoletnich obserwacji dzieci alkoholi-

ków. Potwierdzają one hipotezę, że osoby, których reakcja na alkohol jest niska (jak: małe objawy subiektywne, niska reakcja hormonalna) są bardziej narażone na uzależnienie od alkoholu.

Poznanie genetycznie uwarunkowanych czynników, które przyczyniają się do rozwoju uzależnienia może pozwolić na wczesne rozpoznawanie osób o wysokim ryzyku. Jest to ważne przede wszystkim w tych rodzinach, w których choroba rozpoczyna się w młodym wieku i dotyczy osób płci męskiej.

Ostatnio zwraca się dużą uwagę na wpływ nie tylko takich czynników genetycznych, które stanowią ryzyko powstania choroby, lecz tych również, które warunkują wystąpienie powikłań, przede wszystkim wątrobowych.

Głównym związkiem wywołującym objawy zatrucia po spożyciu etanolu jest produkt jego utlenienia – acetaldehyd. Jest on z kolei utleniany w wątrobie i w innych tkankach do produktów nietoksycznych. U osób nadużywających alkohol aktywność enzymu utleniającego acetaldehyd jest niska a stężenie acetaldehydu wysokie. Acetaldehyd wchodzi łatwo w połączenia z różnymi składnikami tkanek i płynów ustrojowych. Zagadnieniom skutków powstawania acetaldehydu i jego pochodnych poświęcono na Kongresie wiele wykładów, doniesień i dyskusji.

Wykrywanie adduktów acetaldehydu z hemoglobina może służyć jako dobry marker nadużywania alkoholu np. przy kwalifikowaniu kandydatów do pracy. Prowadzi się też liczne badania nad zastosowaniem innych markerów, które służyć mogą do śledzenia przestrzegania abstynencji w przebiegu leczenia odwykowego.

Hanna Wehr